

Controleprotocol en normenkader 2026

Inhoudsopgave

1	Algemeen	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Doelstelling	3
1.3	Wettelijk kader	3
2	Algemene uitgangspunten voor de controle	4
2.1	Bepalingen uit de gemeentewet	4
2.2	Controletoleranties algemeen	4
2.3	Goedkeuringstolerantie	4
2.4	Rapporteringstolerantie	5
3	Rapportering door de accountant	6
3.1	Bevindingen	6
3.2	Uitgangspunten voor de rapportagevorm	6
3.3	Controleverklaring	6
4	Normenkader rechtmatigheid	7
	Bijlage 1 Normenkader rechtmatigheid 2026	8

1 Algemeen

1.1 Inleiding

Bij besluit van 12 november 2020 heeft de raad aan Eshuis Accountants & Adviseurs opdracht verstrekt de accountantscontrole als bedoeld in art. 213 van de Gemeentewet uit te voeren. In dit controleprotocol wordt ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole in hoofdlijnen een aantal zaken nader geregeld door de gemeenteraad. Het object van controle is de jaarrekening en het gevoerde financieel beheer.

1.2 Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Nijkerk.

1.3 Wettelijk kader

In artikel 213 lid 2 van de Gemeentewet wordt voorgeschreven dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan de gemeenteraad nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeuringstoleranties en (afwijkende) rapporteringstoleranties. Tevens wordt in de opdrachtverstrekking duidelijk aangegeven welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van rechtmatigheidscontrole is. De controle op de rechtmatigheid ligt in beginsel bij het college. Hiervoor legt het college door middel van een rechtmatigheidsverantwoording, die opgenomen wordt in de jaarrekening, verantwoording af. Aan welke wet- en regelgeving de gemeente Nijkerk moet voldoen is opgenomen in het voorliggende normenkader.

De ook voor de toetsing door de accountant relevante wet- en regelgeving is in dit controleprotocol opgenomen.

2 Algemene uitgangspunten voor de controle

2.1 Bepalingen uit de gemeentewet

Conform artikel 213 van de Gemeentewet is de controle van de jaarrekening door de accountant gericht op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

Met de komst van de rechtmatigheidsverantwoording is de controle op de rechtmatigheid een verantwoordelijkheid van het college en zal de accountant slechts een getrouwheidsoordeel afgeven bij de jaarrekening. Wel controleert de accountant de getrouwheid van de door het college opgestelde rechtmatigheidsverantwoording.

2.2 Controletoleranties algemeen

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt zich op het ontdekken van belangrijke fouten. De accountant richt zijn controle zo in dat rekening wordt gehouden met de rapporteringstolerantie om te kunnen waarborgen dat alle gesignaleerde onrechtmatigheden die het vastgestelde bedrag overschrijden en alle vastgestelde onderwerpen ook daadwerkelijk in het verslag van bevindingen worden opgenomen.

2.3 Goedkeuringstolerantie

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming, de strekking van de af te geven accountantsverklaring.

De goedkeuringstolerantie voor gemeenten bij de accountantscontrole is 2% van de totale lasten (exclusief dotaties aan de reserves) . Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt in fouten en onzekerheden. Dit betekent dat als de accountant minder fouten en/of onzekerheden dan 2% van de lasten (ongeveer € 3,5 miljoen) vindt bij de controle van de jaarrekening, hij een goedkeurende verklaring zal afgeven.

De raad geeft de accountant de volgende algemene goedkeuringstoleranties mee om te rekenen in de controle.

Materialiteit	Goedkeurende verklaring	Verklaring met beperking	Verklaring van oordeelonthouding/Afkeurende verklaring
Afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle	$\leq 2\%$	$>2\% - \leq 4\%$	$> 4\%$

2.4 Rapporteringstolerantie

De rapporteringstolerantie wordt gesteld op € 50.000. Dit houdt in dat de accountant alle geconstateerde fouten en onzekerheden die dit bedrag te boven gaan rapporteert in zijn verslag van bevindingen. Overschrijdingen van de goedkeuringstolerantie worden tot uitdrukking gebracht in de strekking van de accountantsverklaring.

3 Rapportering door de accountant

3.1 Bevindingen

Na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant de bevindingen in het kort weergegeven als volgt:

Interimcontrole en managementletter/boardletter

Het doel van de interim controle is een beeld krijgen van de mate waarin de organisatie de bedrijfsvoering intern beheerst. De uitkomsten hiervan worden middels een managementletter uitgebracht aan het college van Burgemeester en Wethouders. De raad wordt door middel van een boardletter geïnformeerd.

Controle jaarrekening en verslag van bevindingen

Overeenkomstig de gemeentewet wordt na afronding van de controle van de jaarrekening een verslag van bevindingen (het accountantsverslag) uitgebracht aan de gemeenteraad en in afschrift aan het College van Burgemeester en Wethouders. In het accountantsverslag wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarvan waarborgen.

3.2 Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Gesignaleerde getrouwheidsfouten worden toegelicht en gespecificeerd naar de aard en het financiële gevolg of risico. Fouten en onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in hoofdstuk 2.3 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde informatieverzorging en dataverwerking, indien en voor zover relevant voor de accountantscontrole en van bestuurlijke betekenis.

3.3 Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze controleverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de door het college opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

4 Normenkader rechtmatigheid

Om financiële rechtmatigheid te kunnen toetsen is een overzicht nodig van wet- en regelgeving welke gelden voor de gemeente Nijkerk. Het financieel rechtmatig handelen is de verantwoordelijkheid van het college. In de jaarrekening legt het college door middel van een rechtmatigheidsverantwoording verantwoording af over het (financieel) rechtmatig handelen gedurende het boekjaar.

Het begrip financiële rechtmatigheid is in beginsel veelomvattend: alle bepalingen met een (mogelijk) financieel gevolg zijn onderwerp van controle. Het normenkader bestaat uit een overzicht van externe wetgeving en interne regelgeving die bepalingen bevatten over financiële beheer handelingen en wordt jaarlijks geactualiseerd. Voor het geactualiseerde normenkader wordt verwezen naar *bijlage I*.

Collegebesluiten worden alleen beoordeeld op aanwezigheid wanneer ze een uitwerking zijn van hogere wet- en regelgeving en/of besluiten van de raad én wanneer er financiële beheer handelingen uit volgen. Uitgaande van het basisniveau voor rechtmatigheid worden er geen collegebesluiten en/of regelingen expliciet benoemd binnen het normenkader.

Bijlage 1 Normenkader rechtmatigheid 2026

Het normenkader bestaat uit een overzicht van externe wetgeving en interne regelgeving die bepalingen bevatten over financiële beheer handelingen. Hieronder treft u het normenkader aan, zoals dat gebruikt wordt voor de rechtmatigheidscontrole van de jaarrekening.

Nr.	Proces	Extern/intern	Regelgeving / verordening
1.	Financiële administratie Begrotingswijzigingen Debiteurenbeheer	Extern Extern Extern Extern Extern Intern Intern	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten Gemeentewet Wet financiële verhouding Wet Gemeentelijke schuldhelpverlening Wet op de omzetbelasting 1968 Beleidskader Misbruik en Oneigenlijk gebruik Nota rechtmatigheidsverantwoording 2023
	Belastingen	Extern Intern Extern	Wet op de vennootschapsbelasting 1969 Financiële verordening 2023 gemeente Nijkerk Wet op het BTW compensatiefonds
2.	Treasury	Extern Extern Extern Extern Extern Extern Intern Intern Intern	Wet financiering decentrale overheden (FIDO) Wet Houdbare overheidsfinanciën (Hof) Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden Regeling schatkistbankieren decentrale overheden Besluit Leningsvoorwaarden lagere overheid Treasurystatuut Verordening Toekomstbestendig Wonen Gelderland gemeente Nijkerk Verordening starterslening Nijkerk 2023
3.	Inkopen en aanbestedingen	Extern Extern	Aanbestedingswet 2012 EU-aanbestedingsregels en -richtlijnen
4.	Belastingen en heffingen	Extern Extern Extern Extern Intern Intern Intern Intern Intern Intern Intern Intern Intern Intern	Algemene wet inzake rijksbelastingen Wet waardering onroerende zaken Algemene termijnwet Invorderingswet 1990 Verordening op de heffing en de invordering van onroerendezaakbelasting 2026 Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2026 Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2026 Verordening precariobelasting Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten 2026 Verordening op de heffing en de invordering van rioolheffing 2026 Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing 2026 Verordening op de heffing en de invordering van forensenbelasting 2026 Verordening parkeerbelasting 2026 Verordening haven, kade en liggelden 2026
5.	Personeel en salarisadministratie	Extern Extern Extern Extern Extern Extern Intern Intern Intern Intern Intern	Uitvoeringsbesluit Ambtenarenwet 2017 Wet op de loonbelasting 1964 Wet financiering sociale verzekeringen Pensioenwet CAR/UWO Werkkostenregeling (WKR) Wet normering topinkomens Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Nijkerk 2019 Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Nijkerk 2018 Verordening outplacement gewezen wethouders 2006

9